

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Nová směrnice EU o nekalých obchodních praktikách mezi dodavateli a kupujícími v zemědělském a potravinovém řetězci

Zemědělci, zpracovatelé, obchodníci, velkoobchodníci, maloobchodníci a spotřebitelé jsou součástí zemědělského a potravinového řetězce. V rámci dodavatelsko-odběratelských vztahů dochází často ke vzniku nerovnoměrného postavení a rozdělení sil účastníků. Co se týká nekalých obchodních praktik, menší účastníci v zemědělském a potravinovém řetězci jsou vystaveni nekalým praktikám mnohem častěji, a to zejména z důvodů své obecně slabé vyjednávací pozice v porovnání s velkými účastníky.

Slabší strana obchodní transakce se často bojí vznést námitku z důvodu, že se tím naruší stávající obchodní vztahy se silnější stranou a nekalé praktiky silnějších účastníků řetězce tak zůstávají nepostiženy.

Přístup ohledně nekalých praktik v jednotlivých členských státech Evropské unie je různorodý. **Jelikož zatím dosud nebyl zaveden žádný unijní legislativní rámec pro řešení nekalých obchodních praktik mezi dodavateli a kupujícími v zemědělském a potravinovém řetězci, přichází nyní Evropská komise s návrhem harmonizace evropské právní úpravy v tomto ohledu formou plánované směrnice Evropského Parlamentu a Rady o nekalých obchodních praktikách mezi podniky v zemědělském a potravinovém řetězci (dále jen „Směrnice“).**

Směrnice se snaží reagovat na výše uvedenou problematiku a stanovuje minimální seznam zakázaných nekalých obchodních praktik mezi kupujícími a dodavateli v zemědělském a potravinovém dodavatelském řetězci, minimální pravidla pro jejich prosazování a opatření týkající se koordinace mezi donucovacími orgány. Směrnice se vztahuje na prodeje, kdy buď dodavatel, nebo kupující, případně oba, jsou založeni v Evropské unii. Směrnice se nevztahuje na dohody uzavřené mezi dodavateli a spotřebiteli.

Směrnice konkrétně **vymezuje subjekty, na které se vztahuje a tyto subjekty vymezuje a řadí do skupin podle jejich obrátů**. Směrnice se vztahuje na některé nekalé obchodní praktiky, k nimž může docházet v souvislosti s prodejem zemědělských a potravinářských produktů:

- dodavatelem, který má obrát nepřesahující 2 miliony EUR, kupujícímu, který má obrát vyšší než 2 miliony EUR;
- dodavatelem, který má obrát vyšší než 2 miliony EUR a nepřesahující 10 milionů EUR, kupujícímu, který má obrát vyšší než 10 milionů EUR;

- dodavatelem, který má obrat vyšší než 10 milionů EUR a nepřesahující 50 milionů EUR, kupujícímu, který má obrat vyšší než 50 milionů EUR;
- dodavatelem, který má obrat vyšší než 50 milionů EUR a nepřesahující 150 milionů EUR, kupujícímu, který má obrat vyšší než 150 milionů EUR;
- dodavatelem, který má obrat vyšší než 150 milionů EUR a nepřesahující 350 milionů EUR, kupujícímu, který má obrat vyšší než 350 milionů EUR.

Výše uvedené obraty dodavatelů a kupujících se určují v souladu s doporučením Komise 2003/361/EC a článku 3 přílohy Směrnice. V případě veřejného orgánu uvedené podmínky obratu neplatí.

Směrnice rovněž **vymezuje minimální výčet nekalých obchodních praktik, které musí být zakázané v jednotlivých členských státech**. Níže uvádíme příkladný výčet jednání, která jsou podle Směrnice zakázána:

- kupující platí dodavateli,
 - *pokud jsou produkty dodávány pravidelně na základě dodavatelské smlouvy:*

- u zemědělských a potravinářských výrobků podléhajících rychlé zkáze, nejpozději do 30 kalendářních dnů po skončení dohodnutého dodacího období, ve kterém byly dodávky uskutečněny, nebo nejpozději do 30 dnů od data stanovení částky, která má být zaplacená za toto dodací období, podle toho, které z těchto dat nastane později;

- u ostatních zemědělských a potravinářských výrobků, nejpozději do 60 kalendářních dnů po skončení dohodnutého dodacího období, ve kterém byly dodávky uskutečněny, nebo nejpozději do 60 dnů od data stanovení částky, která má být zaplacená za toto dodací období, podle toho, které z těchto dat nastane později;

- *pokud nejsou produkty dodávány pravidelně na základě dodavatelské smlouvy:*

- u zemědělských a potravinářských výrobků podléhajících rychlé zkáze, nejpozději do 30 kalendářních dnů po dni dodání nebo po datu stanovení splatné částky, podle toho, které z těchto dat nastane později;

- pro ostatní zemědělské a potravinářské výrobky, nejpozději do 60 kalendářních dnů po datu dodání nebo po datu stanovení splatné částky, podle toho, které z těchto dat nastane později;

- kupující zruší objednávky zemědělských a potravinářských výrobků podléhajících rychlé zkáze v tak krátkém čase, že od dodavatele nelze rozumně očekávat, že najde alternativu ke komercializaci nebo použití těchto výrobků; oznámení s lhůtou kratší než 30 dnů se vždy považuje za takovéto krátké oznámení. Členské státy mohou v řádně odůvodněných případech a pro konkrétní odvětví stanovit kratší lhůty než 30 dnů;
- kupující jednostranně mění podmínky smlouvy o dodávkách zemědělských a potravinářských výrobků, pokud jde o četnost, metody, místo, načasování nebo objem dodávek nebo dodání, kvalitativními standardy, platebních podmínek či cen;
- kupující požaduje platby od dodavatele, které nesouvisí s prodejem zemědělských a potravinářských výrobků dodavatele;
- kupující požaduje, aby dodavatel zaplatil za zhoršení nebo ztrátu, nebo obojí, zemědělských a potravinářských výrobků, ke kterému dojde v prostorách kupujícího nebo jestliže jsou ve vlastnictví kupujícího a které nejsou způsobeny nedbalostí nebo zaviněním dodavatele;

- kupující odmítne písemně potvrdit podmínky dodavatelské smlouvy, na kterých se společně s dodavatelem dohodl a ohledně kterých dodavatel požádal o písemné potvrzení. To neplatí, pokud se dodavatelská smlouva týká výrobků, které mají být dodány členem družstva družstvu, jehož je dodavatel členem, pokud stanovy tohoto družstva nebo pravidla či rozhodnutí stanovená v družstvu nebo z nich odvozená, obsahují ustanovení, která mají obdobný účinek jako podmínky obsažené v dodavatelské smlouvě;
- kupující nabyt, užívá nebo zveřejňuje obchodní tajemství dodavatele nezákonně;
- kupující hrozí, že provede nebo provádí úkony obchodní povahy namířené proti dodavateli, jestliže dodavatel uplatní svá smluvní nebo zákonná práva, včetně podání stížnosti nebo spolupráce s donucovacími orgány v průběhu vyšetřování; nebo
- kupující požaduje od dodavatele náhradu za náklady na posouzení stížností zákazníků souvisejících s prodejem výrobků dodavatele, ačkoliv na straně dodavatele nedochází k žádnému zanedbání nebo zavinění.

Z výše uvedených skutkových podstat stanovuje Směrnice určité výjimky či jinou úpravu např. pro platby prováděné veřejnými subjekty poskytujícími zdravotní péči, v rámci školského systému či co se týká dodavatelů hroznů a moštu pro výrobu vína.

Mezi další obchodní praktiky, které by měly být členskými státy zakázány, pokud nebyly mezi dodavatelem a kupujícím předem dohodnuty jasným a jednoznačným způsobem v dodavatelské smlouvě nebo v jakékoli následné dohodě, patří:

- povinnost kupujícího vrátit neprodané zemědělské a potravinářské výrobky dodavateli bez placení za tyto neprodané výrobky nebo za likvidaci těchto výrobků či za obojí;
- dodavateli je účtována platba jako podmínka pro uvedení na trh, skladování či vystavování svých zemědělských a potravinářských výrobků na trh;
- kupující požaduje po dodavateli, aby nesl všechny nebo část nákladů na slevy zemědělských a potravinářských výrobků prodávaných kupujícím formou propagace. Před zahájením propagace a v případě, že tuto propagaci zahájí kupující, kupující uvede dobu propagace a očekávané množství zemědělských a potravinářských výrobků, které mají být objednány za zvýhodněnou cenu;
- kupující požaduje, aby dodavatel zaplatil za reklamu zemědělských a potravinářských výrobků provedenou kupujícím;
- kupující požaduje, aby dodavatel zaplatil za marketing zemědělských a potravinářských výrobků prováděný kupujícím; nebo
- kupující účtuje dodavateli, aby zaplatil za vybavení prostor pro prodej výrobků dodavatele.

Dle Směrnice by měl být v zřízení jeden nebo více orgánů, které budou dbát na dodržování zákazu nekalých obchodních praktik na vnitrostátní úrovni, a bude posuzovat jednotlivé stížnosti. **V případě transpozice Směrnice v České republice lze uvažovat o svěřeni této pravomoci Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, případně Ministerstvu zemědělství.**

Směrnice umožňuje jednotlivých členských státům za účelem zajištění vyšší úrovně ochrany zavést i přísnější pravidla pro boj proti nekalým obchodním praktikám, než pravidla, která jsou stanovena Směrnicí.

Co se týká **povinnosti transponovat Směrnici do právního řádu jednotlivých členských států**, tak platí, že právní předpisy provádějící tuto Směrnici musí být přijaty do **24 měsíců** po vstupu Směrnice v platnost, přičemž tato opatření by měly členské státy provést nejpozději do 30 měsíců po vstupu Směrnice v její platnost. V této souvislosti také Směrnice stanovuje, že se bude vztahovat na dodavatelské smlouvy uzavřené po dni platnosti ustanovení provádějících tuto Směrnici, přičemž

dodavatelské smlouvy uzavřené před tímto datem musí být dány do souladu do 12 měsíců po nabytí platnosti transponovaných ustanovení této Směrnice.

Směrnice by měla **vstoupit v platnost 5. den po její publikaci v Úředním věstníku EU, kdy publikace je předpokládána během května 2019.**

Jakou formou bude Směrnice transponována do českého právního řádu, není v tuto chvíli ještě jasné. Pravděpodobně by mohla být provedena novelizací zákona o významné tržní síle či přijetím úplně nového samostatného zákona o nekalých obchodních praktikách mezi dodavateli a kupujícími v zemědělském a potravinovém řetězci, přičemž bude zajímavé sledovat, jakou formu transpozice zákonodárce zvolí.

Mgr. Bc. Štěpánka Vajdová,
advokátní koncipientka

Mgr. Jakub Málek,
partner

[PEYTON legal advokátní kancelář s.r.o.](#)

Futurama Business Park
Sokolovská 668/136d
186 00 Praha 8 - Karlín

Tel.: +420 227 629 700

E-mail: info@plegal.cz

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [AML - od zákona č. 253/2008 Sb. k AMLR: co konkrétně musí česká povinná osoba změnit do roku 2027](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 37.: Povinná forma jednání ve smlouvách](#)
- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)
- [AML a diskriminace v realitní praxi: chyby, které mohou vyjít draho](#)
- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)

- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení – nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Nová pravidla ICC pro rozhodčí řízení: Přehled klíčových změn účinných od 1. června 2026](#)